

het toen relatief lage box 3 beleggingsrendement. Over die jaren hoeven zij niet bij te betalen, waardoor er sprake zal zijn van "cherry picking".

Tabel 2: Gehanteerde forfaitaire rendementen op basis van bekende cijfers.

	2017	2018	2019	2020	2021
Spaargeld	0,25%	0,12%	0,08%	0,04%	0,01%
Effecten	8,44%	-7,86%	17,78%	-1,90%	15,64%
Onroerend goed	8,80%	9,00%	7,10%	8,90%	21,00%
Overig					
Overige vorderingen en contant geld	3,40%	3,17%	2,97%		
Vorderingen				2,74% ¹	2,47%
Contant geld				0,00%	0,00%
Niet-vrijgesteld deel kapitaalverzekeringen	0,30%	1,34%	6,10%	1,82%	1,90%
Recht op periodieke uitkeringen	0,30%	1,34%	6,10%	1,82%	1,90%
Overige bezittingen	8,63%	1,07%	12,12%	3,82%	18,48%
Schulden	3,43%	3,20%	3,00%	2,74%	2,47%

Variant 3 – 'alles terug'

- Als derde variant zal naar de vierhoek ook de optie worden gepresenteerd om de box 3 heffing in alle jaren op nihil te zetten.
- Deze optie is naar verwachting weliswaar eenvoudiger uitvoerbaar, maar kent een zeer hoge budgettaire derving (de gehele box 3 opbrengst). Deze derving komt bovendien voor een groot deel terecht bij vermogenden met renderende bezittingen.

Bespreekpunt 1 – Doelgroep

Wilt u in de vierhoek de voorkeur uitspreken voor het verbreden van de doelgroep naar belastingplichtigen die geen bezwaar hebben gemaakt?

ahhoed.

- Het verbreden van de doelgroep vergroot de dekkingsopgave van ca. € 2,3 – 3,3 mld. tot ca. € 6,9 – 11,2 mld over de periode 2017-2022, afhankelijk van de gekozen variant en het wel of niet opnemen van een tegenbewijsregeling. Dit is nog exclusief de uitvoeringskosten van het herstel.
- Mensen die geen bezwaar hebben gemaakt (of niet tijdig) zullen het als onrechtvaardig ervaren als het rechtsherstel niet voor hen geldt. Onder deze groep zijn ook veel mensen met (vrijwel) uitsluitend spaargeld. Als de doelgroep niet wordt verbreed, kunnen deze mensen alsnog proberen om via een ambtshalve vermindering rechtsherstel te krijgen. Het is overigens ook een ongewenste ontwikkeling als iedereen die bezwaar maakt, kans maakt om gecompenseerd te worden en andere belastingplichtigen niet; dan wordt het wel heel logisch om altijd bezwaar te maken.
- De Landsadvocaat heeft in een spoedadvies aangegeven dat niet bieden van rechtsherstel aan niet-bezwaarmakers juridisch houdbaar is, maar dat ook anders gedacht kan worden over de juridische houdbaarheid.

¹ Sinds 2020 wordt in het aangiftesysteem een uitsplitsing gemaakt tussen vorderingen en contant geld.

Bespreekpunt 2 – Tegenbewijs

Graag bespreken we of u voorkeuren heeft voor het wel of niet opnemen van een tegenbewijsregeling, vooruitlopend op advies van de Landsadvocaat over de juridische houdbaarheid.

- Het is onzeker of een forfaitair rechtsherstel (in de vorm van variant 1 of 2) zonder mogelijkheid van een tegenbewijsregeling juridisch houdbaar is in het licht van het arrest van de Hoge Raad. Hierover hebben wij advies gevraagd aan de Landsadvocaat. Dit advies wordt op 11 maart verwacht.
- Indien voor alle of een aanzienlijk deel van de 2 - 3 mln aangiftes per jaar een beroep zouden doen op een tegenbewijsregeling, en dit handmatig door de Belastingdienst verwerkt moet worden, is dat onuitvoerbaar voor de Belastingdienst. Er wordt nog verkend of er mogelijkheden zijn om de uitvoerbaarheid te verbeteren. Ook is het de vraag of belastingplichtigen in staat zullen zijn om met terugwerkende kracht hun werkelijke rendement zelf te bepalen.
- Daarbij is gevraagd of bepaalde inkaderingen van de tegenbewijsregeling verdedigbaar zouden zijn:
 - ☐ Alleen tegenbewijs als het werkelijke rendement over de gehele periode 2017-2022 lager is dan het forfaitaire rendement;
 - ☐ Een doelmatigheidsdrempel (alleen tegenbewijs vanaf een bepaald belang);
 - ☐ Alleen tegenbewijs als de belasting in box 3 hoger is dan het werkelijke rendement;
 - Geen tegenbewijs voor belastingplichtigen waarvan de aanslag al onherroepelijk vaststaat, zij zouden dan alleen forfaitair rechtsherstel krijgen.
- De verschillende varianten van een tegenbewijsregeling moeten nog worden beoordeeld op uitvoerbaarheid. Ook het niet bieden van een tegenbewijsregeling zal leiden tot uitvoeringsgevolgen omdat belastingplichtigen procedures kunnen voeren tegen de wijze waarop rechtsherstel is geboden.

Beslispunten vormgeving forfaits

Beslispunt 3 – Omgang met schulden in variant 1 en 2

Gaat u ermee akkoord dat het nieuwe forfaitaire rendement voor schulden in variant 1 en 2 wordt gebaseerd op de gemiddelde rente op uitstaande hypotheekschuld van huishoudens?

- In het huidige stelsel worden de bezittingen verminderd met schulden alvorens het forfaitaire rendement wordt berekend. Het forfaitaire rendement voor rendementsklasse I is gebaseerd op het rendement op spaargeld en schulden. Voor het spaardeel wordt uitgegaan van een gemiddeld rendement op deposito's. Voor schulden wordt een rente gebruikt die gelijk is aan de spaarrente met een opslag van 0,1%.
- In de nieuwe forfaitaire berekening wordt het forfaitaire rendement voor spaargeld apart vastgesteld. Ook is het niet zonder meer mogelijk om schulden af te trekken van bezittingen, omdat verschillende bezittingen een verschillend forfaitair rendement krijgen.
- Daarom wordt voor schulden ook een apart forfait ingevoerd dat beoogt aan te sluiten bij de werkelijke rente op schulden. Uit aangiftegegevens in box 3

blijkt dat het hebben van schulden sterk correleert met het bezit van onroerende zaken. Daaruit kan worden afgeleid dat schulden vaak zullen zijn aangegaan voor het verwerven van onroerende zaken en lijkt het logisch dat het gaat om hypotheek. Vanuit de Belastingdienst zijn eveneens signalen afgegeven dat dit het geval is, en dat het hanteren van een forfait ten hoogste van "spaarrente + 0,1%" door deze belastingplichtigen als onrechtvaardig zal worden ervaren.

- Daarom lijkt het ons wenselijk om voor het rendement op schulden aan te sluiten bij de gemiddelde rente op uitstaande hypotheekschuld van huishoudens.
- Het uitgaan van de hypotheekrente zorgt bij het rechtsherstel voor een beperkte derving ten opzichte van "spaarrente + 0,1%" omdat de meeste belastingplichtigen met schulden sowieso geen herstel ontvangen. Omdat in het huidige stelsel de schuld wordt gesaldeerd met het bezit, kunnen vermogende belastingplichtigen die schuld de facto aftrekken tegen een rente van ca. 5,5% (derde schijf), wat hoger is dan zowel "spaarrente+0,1%" als de hypotheekrente.
- De schuldendrempel (€ 3.200 in 2022 zonder fiscaal partner) blijft van invloed op het rendement doordat alleen het forfaitaire rendement op de (pro rata vastgestelde) schulden boven de schuldendrempel worden meegenomen.

5/

Beslispunt 4 – Omgang met kosten in variant 2

Gaat u ermee akkoord dat bij de vaststelling van de nieuwe forfaitaire rendementen in beginsel rekening wordt gehouden met kosten?

akkoord.

- De gedachte bij variant 2 is dat het werkelijke rendement zo goed mogelijk wordt benaderd.
- Het meenemen van kosten sluit aan bij het advies van de externe deskundigen om bij de vaststelling van het werkelijk rendement rekening te houden met de kosten die dienen ter verwerving, inning en behoud van de inkomsten.
- Daarom wordt bij vermogensbestanddelen waar sprake is van betekenisvolle kosten in het nieuwe forfait in variant rekening gehouden met deze kosten. Vooralsnog voorzien wij een kostendeel in het forfait voor effecten en onroerende zaken.
- In de huidige forfaits is geen kostencomponent opgenomen.

Beslispunt 5 – Omgang met huurinkomsten in variant 2

Gaat u ermee akkoord dat bij de vaststelling van het nieuwe forfaitaire rendementen voor onroerende zaken geen huurinkomsten worden verwerkt in het forfait?

akkoord

- Bij de vaststelling van het huidige forfait is voor onroerende zaken verondersteld dat eventuele huurinkomsten en kosten (macro) tegen elkaar wegvallen. Als bij de nieuwe forfaits voor variant 2 wel kosten worden meegenomen, komt de vraag op of ook huurinkomsten in het forfait verwerkt moeten worden. Daarmee wordt zou het gemiddelde rendement dat met onroerende zaken wordt behaald beter benaderd worden.
- Echter, slechts ca. 1/3 van het onroerend goed in box 3 is langdurig verhuurd. Voor de relatief grote groep belastingplichtigen die hun onroerend goed niet verhuurt, zal het meewegen van huurinkomsten sneller een forfait opleveren dat niet aansluit bij hun werkelijke rendement. Daarom stellen we voor om de huurinkomsten niet te verwerken in het forfait.

- Het alternatief zou zijn om een gemiddeld huurrendement te bepalen en 1/3 deel daarvan aan alle onroerendgoedbezitters toe te rekenen.

Beslispunt 6 – Te hanteren jaar

Gaat u ermee akkoord dat de forfaits worden gebaseerd op beschikbare gegevens over het gemiddelde rendement in jaar t indien tijdig beschikbaar?

ahmad

- In het huidige stelsel zijn de cijfers over het rendement in jaar t niet tijdig beschikbaar, dus gebruiken we cijfers over jaar t-1 en t-2. Door bij de herstelvarianten uit te gaan van de daadwerkelijke (gemiddelde) rendementen over jaar t wordt beter aangesloten bij het werkelijk behaalde rendement.

2. Nadere analyse budgettaire gevolgen [Verleden, Heden]

- Er is een laatste stand van zaken gemaakt van de budgettaire ramingen inzake box 3 van de volgende onderwerpen:
 1. *Overzicht huidige box 3*: wie zijn de belastingplichtigen?
 2. 2017-2022, *Herstel box 3*:
 - a. Vergelijking spaarvariant en variant waarbij spaargeld en beleggingen worden gecompenseerd, via forfaits en de werkelijke vermogensmix.
 - b. Met en zonder tegenbewijsregeling.
 - c. Iedereen recht op herstel of in 2017 t/m 2020 alleen bezwaarmakers.
 3. Analyse van de belastingplichtigen die niet onder herstel vallen.
 4. Vanaf 2023: Ramingen varianten *spoedwetgeving*.

3. Geüpdatete contourennota [Toekomst]

- De belangrijkste aanpassingen van de nota hebben betrekking op de volgende punten:
 - Afspraken coalitieakkoord over box 3;
 - Arrest Hoge Raad van 24 december 2021;
 - Winstwaarschuwing bij de planning vanwege de hersteloperatie en spoedwetgeving naar aanleiding van het arrest van de Hoge Raad;
 - Uitbreiding passage over de twee systemen om het werkelijk rendement te belasten (vermogensaanwas- en vermogenswinstbelasting) en passage toegevoegd over een additionele vermogensbelasting, naar aanleiding van de bespreking die we eerder met u hebben gehad over de contourennota die uw ambtsvoorganger heeft opgesteld;
- De contourennota wordt besproken in de CWIZO van 21 maart en de MR van 1 april.

4. In te dienen reactie op conclusie A-G [Verleden]

- De Advocaat-Generaal (A-G) Niessen heeft aan de Hoge Raad een advies uitgebracht over de gevolgen van het recente box 3-kerstarrest voor nog

- lopende zaken. Op de bevindingen van de A-G kan vóór 10 maart a.s. namens u door FJZ/team cassatie worden gereageerd.
- Hierover heeft u vorige week beslispuntennotitie DGBD 70044 ontvangen.

5. Update aanvraag extern juridisch advies [Verleden, Heden]

- Op 23 februari bent u akkoord gegaan met het vragen van extern juridisch advies over de tegenbewijsregeling en de invoering van een vermogensbelasting. De Landsadvocaat is akkoord met de adviesaanvraag en richt zich op een eerste advies op 11 maart.
- Zoals met u besproken is er ook om voorlichting van de Raad van State gevraagd. De RvS heeft echter aangegeven dat de juridische aard van de vraag zich niet leent voor advies vanuit de RvS. Pas als het wetsvoorstel wordt ingediend bij de RvS zal er advisering plaatsvinden. *ok*

Toelichting

1. Rechtsherstel

- Hieronder is voor de verschillende vermogensbestanddelen die kunnen worden uitgesplitst weergegeven hoe de nieuwe forfaits worden berekend. Details zoals de hoogte van de kostenafrek kunnen nog gewijzigd worden.

Spaargeld

Van toepassing op Zowel binnenlandse als buitenlandse spaartegoeden

Huidig stelsel Gemiddelde rendementen op deposito's van huishoudens met een opzegtermijn van maximaal 3 maanden (bron: DNB).

Nieuw Aansluiten bij berekening huidig stelsel, met uitzondering van 2017. In 2017 werd nog gebruik gemaakt van een meerjarig gemiddeld rendement op deposito's. Bij het nieuwe forfait wordt uitgegaan van het eenjarige rendement op deposito's.

Effecten

Van toepassing op Financiële instrumenten zoals aandelen, obligaties, deelnemingsrechten in beleggingsfondsen, etc.

Huidig stelsel Voor het forfaitaire rendement op effecten wordt uitgegaan van 30% obligaties, 70% aandelen. Voor obligaties is het rendement gebaseerd op de kapitaalmarktrentevoet van de jongste Nederlandse 10-jarige staatsobligatie uit jaar T-2 (bron: DNB). Voor aandelen is het rendement gebaseerd op de jaar-op-jaarmutatie van de MSCI Europe Standard Gross Local Index in jaar T-2.

Nieuw Op basis van de AFM consumentenmonitor lijkt de verhouding 30% obligaties en 70% aandelen reëel. Voor aandelen sluiten we aan bij de MSCI Europe Standard Gross Local Index (maar dan voor jaar T). Voor obligaties hanteren we de FTSE World Government Bond Index (WGBI). Deze index meet zowel rente op obligaties als koerswinst. De verwachte transactie-, product- en beheerskosten bedragen naar verwachting tussen de 1% en 1,5% en prikken we daarom op 1,25%.

Onroerend goed

Van toepassing op Onroerende zaken van in Nederland en in het buitenland van binnenlands belastingplichtigen; onroerende zaken in Nederland van buitenlands belastingplichtigen

Huidig stelsel Hiervoor wordt de prijsindex bestaande koopwoningen van het CBS gebruikt. Het rendement is de verandering van de maandgemiddelde (januari t/m december) prijsindex van T-3 op T-2. Hier wordt vervolgens een meerjarig gemiddelde op losgelaten.

Nieuw We sluiten aan bij de prijsindex van het CBS, maar dan voor jaar T. We gaan uit van ultimo jaarcijfers. Indien huurinkomsten worden meegenomen in het forfait, tellen we die erbij op. Op basis van onderzoek van ABF Research schatten we de huurinkomsten op 5,6% per jaar. We schatten op basis van gegevens van de Belastingdienst dat circa 1/3 van het onroerend goed verhuurd wordt. Op basis van de 'Staat van de corporatiesector' (bron: Autoriteit woningcorporaties) nemen we aan dat de kosten van onroerend goed 1,8% per jaar bedragen als een object verhuurd is en 1,0% als het niet verhuurd is.

Schulden

- Van toepassing op** Alle schulden in box 3. Schulden leiden hierbij tot een 'negatief rendement', dat moet worden afgetrokken van het positieve rendement in de andere categorieën.
- Huidig stelsel** Voor schulden wordt nu het gebruikte spaarrendement plus 0,1%-punt gerekend.
- Nieuw** Het werkelijk (negatieve) rendement kan het beste benaderd worden middels de gemiddelde rente op uitstaande woninghypotheken (bron: DNB), omdat het merendeel van de schulden aangegaan wordt ten behoeve van onroerend goed.

Overig

De categorie overig kent voornamelijk een aantal kleinere posten; alleen de post 'overige vorderingen en contant geld' is relatief groot – deze komt bij 13% van de belastingplichtigen voor.

- **Overige vorderingen en contant geld:** het rendement op contant geld is 0, voor het rendement op overige vorderingen sluiten we aan bij de gemiddelde rente die we hanteren binnen de categorie schulden. Op basis van aangiftegegevens gaan we uit van 99% vorderingen en 1% contant geld.
- **Niet-vrijgesteld deel kapitaalverzekeringen:** hiervoor sluiten we aan bij het rendement op obligaties, want dat is waarschijnlijk het rendement dat de verzekeraar aan kan bieden.
- **Recht op periodieke uitkeringen:** hiervoor sluiten we aan bij het rendement op obligaties, want dat is waarschijnlijk het rendement dat de verzekeraar aan kan bieden.
- **Overige bezittingen:** hiervoor sluiten we bij gebrek aan nadere informatie aan bij het rendement van de categorie 'effecten'.
- **Sanctie nettolijfrente en nettopensioen** – We sluiten hiervoor aan bij het forfaitaire rendement van de overige bezittingen. Voor deze post bestaat al een tegenbewijsregeling.

?? vraag
gronden ???

Onderstaande tabel is opgenomen ter indicatie van de omvang van verschillende posten.

Tabel 4: De verdeling van het vermogen in box 3 in 2019

Aangiftecijfers box 3 belastingplichtigen 2019	G mld	% van totaal
Spaargeld	231,6	49%
Effecten	119,4	26%
Onroerend goed	140,6	30%
Overig		
Overige vorderingen en contant geld	31,7	7%
Niet-vrijgesteld deel kapitaalverzekeringen	2,9	1%
Recht op periodieke uitkeringen	0,6	0%
Overige bezittingen	11,7	3%
Schulden (na aftrek drempel)	-70,3	-15%
Totaal (rendementsgrondslag)	468,0	100%

3. Geüpdatete contourennota

- Het tijdpad is - vóór het arrest van de Hoge Raad van 24 december 2021 - extern getoetst door CapGemini. Het onderzoeksrapport van CapGemini wordt met de contourennota gepubliceerd.
- Bij het onderdeel "Tijdpad wetgeving en implementatie" is aangegeven dat het arrest van de Hoge Raad zeer grote impact heeft op de Belastingdienst en dat de daaruit voortvloeiende hersteloperatie bovenop de al lastige ICT-opgave komt waar de Belastingdienst momenteel voor staat. Aangegeven is dat de impact van het arrest op het tijdpad van het beoogde stelsel momenteel wordt onderzocht.
- De beoogde inwerkingtredingsdatum (2025) van het nieuwe stelsel is in de contourennota niet gewijzigd. De impact van herstel en spoedwetgeving op de haalbaarheid van dit tijdpad moet nog worden bepaald. De Belastingdienst streeft ernaar in april een eerste voorlopige conclusie over de haalbaarheid af te geven. Een definitieve uitspraak kan pas volgen na besluitvorming en uitvoeringstoetsen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESPREKING EN BESLISSING

Aan

de Minister van Financiën

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Directie Directe
Belastingen

Persoonsgegevens

nota

Nota bespreking box 3 d.d. 16 maart

Datum

14 maart 2022

Notanummer

2022-0000093567

Bijlagen

1. Tabel dekkingsopties
2. Fiches dekkingsopties
3. Advies Landsadvocaat
4. Nota ambtelijke vierhoek

Aanleiding

Op woensdag 16 maart vindt de wekelijkse bespreking over box 3 met u (staatssecretaris) plaats. Vrijdag 11 maart heeft de Landsadvocaat het advies over de tegenbewijsregeling gegeven. Er zijn 3 besprekpunten opgenomen over de consequenties van dit advies. In deze notitie leggen wij daarnaast een aantal beslispunten aan u (staatssecretaris) voor over de spoedwetgeving voor box 3 naar aanleiding van het arrest van 24 december 2021. We hebben twee sporen voor de spoedwetgeving onderzocht, namelijk spoor 1 waarmee het rechtsherstel voor de voorgaande jaren gecodificeerd wordt en spoor 2 waarmee een vermogensbelasting geïntroduceerd wordt. Voor beide sporen leggen wij u (staatssecretaris) hierbij beslispunten voor. Tevens wordt u nader geïnformeerd over de dekkingsopties. Bijgevoegd treft u ook de nota voor de ambtelijke vierhoek van 16 maart.

Beslispunten

Besprekpunten – Advies Landsadvocaat

1. Hoe kijkt u aan tegen de overwegingen met betrekking tot een gestructureerde tegenbewijsregeling?
2. Hoe kijkt u aan tegen de optie om de tegenbewijsregeling te beperken tot deelnemers aan het massaal bezwaar en belastingplichtigen waarvan de aanslag nog niet onherroepelijk vaststaat?
3. Hoe kijkt u aan tegen de varianten voor forfaitair herstel in het licht van het advies van de Landsadvocaat?

16.03.2022
input gegeven
input gegeven
input gegeven

Beslispunten - Spoor 1 (Codificatie rechtsherstel)

1. Gaat u ermee akkoord om voor spoedwetgeving dezelfde uitgangspunten (zoals een geautomatiseerde oplossing en uitgaan van de werkelijke vermogensmix van de belastingplichtige) zoals die worden gehanteerd voor de hersteloperatie in wetgeving om te zetten?
De hersteloperatie kent op dit moment nog twee varianten. Beide varianten kennen voor de omzetting naar de spoedwetgeving voor- en nadelen. Deze lichten wij u hierna toe. Graag gaan wij met u in overleg welke van deze varianten uw voorkeur heeft voor de spoedwetgeving.

ja

Beslispunt - Spoor 2 (Vermogensbelasting)

2. Gaat u akkoord met het in de vierhoek bespreken van de optie om vanaf 2024 een vermogensbelasting over de grondslag in box 3 in te voeren, in aanvulling

eerst
advies LA
afwachten

op de spoedwetgeving uit beslispunt 1 bij spoor 1, en onder voorbehoud van juridische houdbaarheid en uitvoerbaarheid?

Advies

- Wij adviseren u kennis te nemen van het advies van de landsadvocaat en zullen na bespreking met u met een nota komen waarin we aangeven op welke wijze we met het advies van de LA rekening kunnen houden.
- Wij adviseren u om in de politieke vierhoek een voorkeursvariant aan te geven van de varianten voor rechtsherstel om als mogelijke spoedwetgeving te laten uitwerken. Daarnaast adviseren wij u om de mogelijkheden van een anti-arbitrageregeling te laten onderzoeken.
- Wij adviseren om de politieke vierhoek de optie te bespreken om vanaf 2024 een vermogensbelasting over de grondslag in box 3 in te voeren, in aanvulling op de spoedwetgeving conform spoor 1. Hiermee kan budgettaire opbrengst worden opgehaald om het dekkingsvraagstuk te dekken. Deze optie is afhankelijk van de uitvoerbaarheid vóór de Belastingdienst en van de juridische houdbaarheid in het licht van artikel 1 EP EVRM. Medio april kan over het eerste meer duidelijkheid over worden verschaft. 18 maart wordt het advies van de Landsadvocaat over de houdbaarheid verwacht.

advies
naft nota
af

last
advies LA
afspraken

Toelichting

Advies Landsadvocaat

Gestructureerde tegenbewijsregeling

- De Landsadvocaat geeft aan dat een forfaitair rechtsherstel zonder mogelijkheid tot tegenbewijs niet goed juridisch verdedigbaar is. De Landsadvocaat geeft verder aan dat het niet in overeenstemming met het arrest van de HR lijkt om bij de tegenbewijsregeling af te wijken van het systeem van belastingheffing per kalenderjaar. Dit beperkt de mogelijkheden voor inkadering van een tegenbewijsregeling door bijvoorbeeld meerdere jaren samen te nemen.
- U bent eerder geïnformeerd dat een brede tegenbewijsregeling waarbij grote aantallen verzoeken handmatig verwerkt moeten worden naar verwachting onuitvoerbaar is.
- Voor de tegenbewijsregeling zal duidelijk moeten worden gedefinieerd wat werkelijk rendement precies inhoudt en zullen belastingplichtigen middels het formulier uitleg moeten krijgen hoe zij het rendement moeten berekenen. Dit roept veel vragen op die ook spelen bij de invoering van een stelsel naar werkelijk rendement. Mogen kosten worden afgetrokken en zo ja, welke kosten precies? In het rendement van aandelen zitten vaak al kosten verwerkt. Welke WOZ-peildatum van mijn onroerende zaak moet ik gebruiken? Belastingplichtigen ontvangen de WOZ-beschikking mogelijk te laat. Wat als ik mijn huis heb verkocht? En als ik gedurende het jaar een huis heb gekocht? Wat is het rendement van een kapitaalverzekering? Hoe om te gaan met stortingen en onttrekkingen?
- Doordat voor het begrip 'werkelijk rendement' ook van (on)gerealiseerde waardeontwikkelingen wordt uitgegaan bestaat een groter risico dat belastingplichtigen het werkelijk rendement verkeerd invullen. Bijvoorbeeld omdat zij de (ongerealiseerde) waardeontwikkelingen van bepaalde ingewikkelde producten niet goed kunnen achterhalen, of omdat ze niet begrijpen dat (ongerealiseerde) waardeontwikkelingen ook ingevuld moeten worden. Dit zal ook tot ingewikkelde discussies met de Belastingdienst leiden als verzoeken om toepassing van de tegenbewijsregeling worden uitgeworpen.

- Over de mate van verwerkbaarheid van het tegenbewijs, de termijn waarbinnen het geschetste formulier inclusief risicoselectie gerealiseerd kan worden (aanpassing van systemen en impact op portfolio) en het toezicht daarop kunnen nu door de Belastingdienst nog geen uitspraken worden gedaan. Op dit moment wordt onderzocht of een geautomatiseerde verwerking van tegenbewijsregeling mogelijk is met gebruikmaking van risicoselectie. Voorwaardelijk voor deze verwerking is een gestructureerd en gekanaliseerd aanbod van de inkomende tegenbewijsberichten van belastingplichtigen. Om de (on)mogelijkheden van de tegenbewijsregeling beter in kaart te brengen zal een aanvullende wegen op de hand sessie worden georganiseerd. Definitieve uitspraken over uitvoerbaarheid kunnen worden gedaan na een uitvoeringstoets.

Beperken doelgroep tegenbewijsregeling

- De Landsadvocaat geeft aan dat de tegenbewijsregeling juridisch gezien niet opengesteld hoeft te worden voor belastingplichtigen waarvan de aanslag al onherroepelijk vaststaat.
- Dit geldt ook als aan deze groep uit coulance wel forfaitair rechtsherstel wordt geboden. Beargumenteerd kan worden dat het kabinet deze groep wel tegemoet wil komen, maar niet bij al deze belastingplichtigen in staat is tot een integrale beoordeling van het werkelijk rendement. Met deze inkadering kan het aantal potentiële tegenbewijsverzoeken over de jaren 2017-2020 sterk worden verminderd. Ook wordt de mogelijkheid tot "cherry picking" dan beperkt voor de groep niet-bezwaarmakers.
- Echter, belastingplichtigen hebben altijd de mogelijkheid om een verzoek tot ambtshalve vermindering in te dienen. Deze verzoeken zullen ongestructureerd binnen komen en door de Belastingdienst moeten worden afgewezen waartegen vervolgens bezwaar en beroep mogelijk is.
- Bovendien geeft de Landsadvocaat aan dat niet uitgesloten is dat de rechter aanleiding ziet om ook inhoudelijk te beoordelen of de 'coulanceregeling' aan de eisen van de Hoge Raad voldoet.

Varianten forfaitair stelsel

- Voor de nieuwe forfaitaire berekening hebben wij twee hoofdvarianten uitgewerkt. U bent op 9 maart jl. akkoord gegaan met variant 1 als voorkeursvariant.

1. Spaarvariant: het forfaitaire rendement op spaargeld en schulden wordt aangepast, voor de overige vermogensbestanddelen wordt het huidige forfait voor beleggingen (rendementsklasse II) gehanteerd.

2. Meerdere vermogensbestanddelen: het forfaitaire rendement op spaargeld en schulden wordt aangepast én het forfaitaire rendement op meer vermogensbestanddelen wordt aangepast, waarbij wordt aangesloten op de rubrieken in de aangifte.

- De Landsadvocaat geeft aan dat beide varianten niet juridisch verdedigbaar zijn zonder tegenbewijsregeling. De Landsadvocaat geeft wel een voorkeur aan voor variant 2, omdat daarmee meer wordt aangesloten bij de werkelijke opbouw/verdeling van de beleggingen en de voor die categorieën geldende gemiddelde. Bij variant 2 zullen daarom naar verwachting ook minder belastingplichtigen gebruik willen maken van een tegenbewijsregeling.
- Per saldo zullen beide varianten een vergelijkbaar budgettair beslag hebben als rekening wordt gehouden met een tegenbewijsregeling voor de gehele doelgroep. Het budgettair beslag als enkel tegenbewijs wordt

geboden aan de mensen die bezwaar hebben gemaakt of voor wie de aanslag nog niet onherroepelijk vaststaat is hieronder eveneens opgenomen.

Raming aantallen aangiftes en budgettaire derving van de herstelvarianten, ten opzichte van de oorspronkelijke situatie.

	<i>Cumulatief 2017 t/m 2022</i>	Aantal aangiftes herstel	Budgettair (€ mln)	Opgeteld
1	Variant 1 alleen spaargeld (automatisch)	9.500.000	-6.700	
	Extra bij tegenbewijsregeling bij variant 1. Tussen haakjes indien in 2017 t/m 2020 alleen bezwaarmakers tegenbewijsmogelijkheid krijgen.	2.200.000 (570.000)	-4.500 (-1.200)	-11.200 (-7.900)
2	Variant 2 spaargeld en beleggingen (automatisch)	9.800.000	-10.100	
	Extra bij tegenbewijsregeling bij variant 2. Tussen haakjes indien alleen bezwaarmakers 2017 t/m 2020 tegenbewijsmogelijkheid krijgen.	900.000 (240.000)	-1.200 (-600)	-11.300 (-10.700)

Spoor 1 (Codificatie rechtsherstel)

Ad beslipunt 1: Uitgangspunten spoedwetgeving spoor 1

- Voor de hersteloperatie zijn twee varianten in beeld. In variant 1 wordt het forfaitaire rendement op spaargeld en schulden aangepast. Voor de overige vermogensbestanddelen wordt het huidige, op meerdere jaren gebaseerd, forfait voor beleggingen (rendementsklasse II) gehanteerd. In variant 2 wordt het forfaitaire rendement op spaargeld en schulden eveneens aangepast. Daarnaast wordt het forfaitaire rendement op meer vermogensbestanddelen (negen vermogenscategorieën) aangepast, waarbij wordt aangesloten op de rubrieken in de aangifte en wordt uitgegaan van een actueel forfait.
- Bij de hersteloperatie gaf u de voorkeur aan variant 1. Variant 1 omzetten naar wetgeving leidt voor de belastingjaren 2023, 2024 en 2025¹ tot een minder hoge derving dan variant 2. Dit leidt mogelijk wel tot meer verzoeken om tegenbewijs.
- Variant 2 zal daarentegen beter aansluiten bij het door een individuele belastingplichtige werkelijk genoten rendement in een specifiek jaar. Immers, hierbij wordt uitgegaan van negen vermogenscategorieën en per vermogenscategorie wordt een afzonderlijk forfaitair rendement gehanteerd. Met een dergelijke vormgeving wordt ook meer recht gedaan aan het Kerst-arrest.

¹ De spoedwetgeving is bedoeld voor slechts twee belastingjaren: 2023 en 2024. Het plan is om de spoedwetgeving te vervangen door het toekomstige stelsel 2025. Aangezien bij de inwerkingtreding van de spoedwetgeving het stelsel 2025 nog niet door de Kamers zal zijn aangenomen, wordt bij de spoedwetgeving ook het jaar 2025 in de raming meegenomen en wordt tevens een structureel budgettaire raming voor de spoedwetgeving gemaakt.

- Hieronder zijn de budgettaire effecten op hoofdlijnen weergegeven².

Prijzen 2023, miljoenen €	2023	2024	2025	struc
Raming opbrengst huidig stelsel box 3	5.000	5.400	5.600	n.b.

Raming speedwetgeving ten opzichte van huidig stelsel

Variant 1	-380	-380	-380	-380
Variant 2 ³	-580	-2.020	-2.590	-360

- Variant 1 leidt ten opzichte van het huidige box 3 tot een derving van ca. 400 miljoen euro. Die derving komt door een lagere opbrengst bij spaarders, die slechts deels wordt gecompenseerd door een hogere opbrengst bij beleggers (voornamelijk bezitters van onroerend goed gefinancierd met schulden). Er blijft een netto derving staan omdat we ervan uit gaan dat een deel van de extra opbrengst bij beleggers verdwijnt vanwege verplaatsing van vermogen.
- Omdat de stijging van de huizen- en aandelenprijzen van 2021 pas vanaf 2023 doorwerkt in de forfaits van het huidige stelsel, stijgt de opbrengst van het huidige stelsel en van variant 1 tot boven de 5 mld. De raming van de opbrengst van variant 2 daalt juist, omdat het CPB voorspelt dat de huizenmarkt langzaam normaliseert en we uitgaan van een lager rendement op aandelen dan in de afgelopen jaren. Er is dus een incidentele "uitgestelde belastingclaim" over voorgaande jaren die verloren gaat bij de overstap naar variant 2. Structureel is de opbrengst van de twee varianten vergelijkbaar.
- Beide varianten zijn voor de Belastingdienst maakbaar omdat de verschillende vermogensbestanddelen nu ook al op het aangifteformulier voorkomen. De Belastingdienst kan voor de hersteloperatie een aanpassing in de systemen te doen waarin de bij hen bekende gegevens worden opgenomen. Bij variant 1 worden drie forfaits in het systeem opgenomen, dus bij de overige vermogenscategorieën die (naast spaar- en banktegoeden en schulden) bij de Belastingdienst bekend zijn, wordt hetzelfde percentage gehanteerd. Bij variant 2 wordt per vermogenscategorie een afzonderlijk percentage opgenomen, maar daarvoor zijn alleen parameteraanpassingen nodig.
- Volgens het advies van de Landsadvocaat is een tegenbewijsregeling in de speedwetgeving uitsluitend te overwegen als die regeling zowel voor de belastingplichtige als voor de Belastingdienst uitvoerbaar is. Dit wordt nog nader onderzocht.

Anti-arbitrageregeling spoor 1

- In beide hiervoor geschetste varianten bestaat voor een belastingplichtige de mogelijkheid tot arbitrage.

² De ramingen zijn geactualiseerd n.a.v. publicatie van het CEP en overleg met het CPB. De raming van variant 2 wordt mede bepaald door de voorspelde aandelenkoersen en huizenprijsontwikkelingen en is dus zeer onzeker. Omdat de stijging van de huizen- en aandelenprijzen van 2021 pas vanaf 2023 doorwerkt in de forfaits van het huidige stelsel, stijgt de opbrengst van het huidige stelsel en van variant 1 door. De raming van de opbrengst van variant 2 daalt juist, omdat het CPB voorspelt dat de huizenmarkt langzaam normaliseert en we uitgaan van een lager rendement op aandelen dan in de afgelopen jaren. Er is dus een "belastingclaim" over voorgaande jaren die verloren gaat bij de overstap naar variant 2.

³ Bij herstel gaan wij er nu vanuit dat de huurinkomsten niet in het forfait betrokken worden, overeenkomstig het huidige stelsel. Bij speedwetgeving is hier nog geen keuze in gemaakt; voor de raming is wel uitgegaan van een opslag op het forfait voor huurinkomsten.

- Met arbitrage wordt het volgende bedoeld. Belastingplichtigen zouden vermogensbestanddelen met een hoog forfaitair rendement vlak voor de peildatum kunnen omzetten naar vermogensbestanddelen met een laag forfaitair rendement met als voornaamste doel een lagere belastingheffing te bereiken. Vervolgens worden na de peildatum de oorspronkelijke vermogensbestanddelen weer teruggekocht.
- Een anti-arbitrageregeling kent echter ook de nodige haken en ogen.
- Daarbij spelen de volgende overwegingen een rol:
 - Naar verwachting zal arbitrage zich voornamelijk voor kunnen doen bij het vermogensbestanddeel "effecten". Alle andere vermogenscategorieën, zoals bijvoorbeeld onroerend goed zijn onvoldoende liquide. "Effecten" beslaan een kwart van de box 3-grondslag.
 - Door gebrek aan contra-informatie bij de Belastingdienst kan dit leiden tot uitvoeringsproblemen. De uitvoerbaarheid van een anti-arbitrage regeling wordt nader onderzocht.
 - Als wel een anti-arbitrageregeling wordt opgenomen wekt dat verwachtingen, namelijk dat deze ook wordt gehandhaafd. Of handhaving voor de Belastingdienst mogelijk is, is op dit moment onderdeel van nader onderzoek.
 - Op zich beschikt de inspecteur al over een bestaand instrumentarium om dergelijke (voornamelijk fiscaal gedreven) handelingen te bestrijden, namelijk:
 - (i) zelfstandige fiscale kwalificatie,
 - (ii) het leerstuk van schijn en wezen en
 - (iii) het fraus-legisleerstuk.
 - Dit zijn echter "paardenmiddelen" en in de situatie van een particuliere belastingplichtige (die geen administratieverplichting heeft) lastig toe te passen.
 - De bewijslast dat bij een belastingplichtige sprake is van arbitrage ligt bij de inspecteur.
- We onderzoeken of het bestaande instrumentarium om genoemde arbitrage te bestrijden afdoende is en of het nuttig en noodzakelijk is om een speciale anti-arbitragebepaling in de spoedwetgeving op te nemen.

Spoor 2 (Vermogensbelasting)

Ad beslispunt 3:

- Met de vermogensbelasting kan, aanvullend op box 3, een budgettaire opbrengst worden gehaald. Daarmee kan de vermogensbelasting als dekkingsoptie worden gebruikt.
- Daarbij komt wel de vraag op wat de meerwaarde is ten opzichte van een hoger tarief in box 3. Hiervoor zijn een aantal argumenten te bedenken: de vermogensbelasting kan progressief worden vormgegeven, en een vermogensbelasting met als grondslag box 3 kan eventueel als opmaat dienen voor een bredere vermogensbelasting. Hierin ligt ook een politieke keuze.
- De opbrengst wordt ten opzichte van (het door spoedwetgeving gewijzigde) box 3 voor een groter deel bij spaarders opgehaald.
- Aandachtspunt bij het vaststellen van het tarief is de mogelijkheid om de heffing te ontgaan door vermogen in box 2 onder te brengen.
- Bij een maatvoering van 0,5% is de budgettaire opbrengst € 1,4 mrd per jaar, bij een maatvoering van 1% is de budgettaire opbrengst € 2,8 mrd per jaar, bij een maatvoering van 1,5% is de budgettaire opbrengst € 4,2 mrd per jaar. Een vermogensbelasting van 1% op vermogen boven € 1 mln levert ca. € 500 mln per jaar op.

- Een vermogensbelasting die aansluit bij de grondslag van box 3 is naar verwachting in de systemen maakbaar per 2024, mits de wetgeving wordt opgenomen in het Belastingplanpakket 2023. De vermogensbelasting wordt ingevoerd in aanvulling op (het per 2023 door spoedwetgeving gewijzigde) box 3.
- De haalbaarheid van invoering per 2024, mede in relatie tot de algehele IV-portfolio, wordt onderzocht. Daar komen we op korte termijn op terug
- Wij adviseren, als wordt gekozen voor een vermogensbelasting, de vermogensbelasting in ieder geval voor een aantal jaren in te voeren. Invoering voor slechts één belastingjaar (2024) werkt versturend op de realisatie van een toekomstig stelsel waarbij op basis van werkelijk rendement wordt geheven, omdat capaciteit moet worden ingezet voor het inbouwen en weer afschaffen van de vermogensbelasting. Het parallel implementeren van de verschillende stelsels (herstel, Vermogensbelasting en een uiteindelijk stelsel naar een werkelijk rendement) zorgt er voor dat de beschikbare resources met de benodigde kennis en ervaring zwaar belast worden waardoor de kans ontstaat dat essentiële resources uitvallen en dat daar door de planning niet wordt gehaald. Daarnaast zijn verschillende fiscale systemen die elkaar snel opvolgen lastig uitlegbaar voor burgers.
- De aanslagbedragen vermogensbelasting en inkomstenbelasting worden gecombineerd in één aanslag. Dit heeft formeelrechtelijke consequenties, maar een eerste inventarisatie heeft geen grote bezwaren opgeleverd. Een consequentie is bijvoorbeeld dat bij een afhandeling van een bezwaar tegen de vermogensbelasting, ook de inkomstenbelasting opnieuw vastgesteld zal worden. Als een separate aanslag vermogensbelasting opgelegd zou moeten worden, dan is dit niet maakbaar per 2024.
- Wij hebben de Landsadvocaat om advies gevraagd over de juridische houdbaarheid van een vermogensbelasting zonder anti-cumulatiebepaling zoals de 68%-regeling uit de vermogensbelasting die vóór 2001 bestond, op basis waarvan de vermogensbelasting werd teruggegeven voor zover deze tezamen met de inkomstenbelasting meer bedroeg dan 68% van het belastbare inkomen. Het advies van de Landsadvocaat wordt op 18 maart verwacht.

Dekkingsopties

- De derving aan de inkomstenkant hangt af van keuzes over herstel en spoedwetgeving⁴.
- Deze derving dient binnen de kabinetsperiode gedekt te worden. Dekking van een budgettaire derving wordt in de regel zoveel mogelijk bij dezelfde belastingsoort gezocht.
- Bijgevoegd kunt u een groslijst van mogelijkheden vinden. De budgettaire opbrengst en de uitvoeringsgevolgen zijn per maatregel bekeken, de inwerkingstredingsdata zijn hierbij op basis van eerste inschattingen vanuit de uitvoering. Voor een definitief oordeel is een uitvoeringstoets nodig. Bij een combinatie van maatregelen kunnen de opbrengst en de uitvoeringsmogelijkheden wijzigen.
- GL en PvdA hebben een initiatiefwet aangekondigd om 'belastingluiproutes voor vermogenden te dichten'. Een groot deel van de gewenste maatregelen zijn opgenomen in de fiches:
 - Afschaffen van de doelmatigheidsmarge in de gebruikelijkloonregeling (**fiche 15**)
 - Minimaliseren van de mogelijkheid voor aandeelhouders om excessief te lenen van het eigen bedrijf (**fiche 17**)
 - Afschaffen van de doorschuifregeling. Hiervan is nog geen fiche opgenomen, opbrengst in bouwstenen is geschat op struc 80 mln.
 - De belastingtarieven in box 2 verhogen ter herstel van het globale evenwicht tussen dga's en werknemers (**fiche 14**)
 - Beperken van de vrijstelling van erf- en schenkbelasting voor mensen die een bedrijf erven of krijgen (**fiche 11/12/13**)

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

⁴ De derving van de spoedwetgeving hangt af van de keuze voor budgetneutrale invoering of met bestaande tarieven en grondslagen. Deze laatste optie zal een additionele derving met zich meebrengen.

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst

Concerndirectie
Uitvoerings- en
Handhavingsbeleid

Persoonsgegevens

nota

Invorderingsrente bij invorderingspauze VA 2022

Datum
17 maart 2022

Notanummer
2022-0000097184

Bijlagen
geen

Aanleiding

Met de brief van 28 februari 2022 heeft u de Kamer geïnformeerd over de omgang met voorlopige aanslagen 2022 (VA 2022) in het kader van het box 3-arrest. Omdat er nog geen rekening is gehouden met de uitspraak van de Hoge Raad kan de VA 2022 voor veel belanghebbenden met een box 3-inkomen te hoog zijn vastgesteld. Belanghebbenden met een box 3-inkomen krijgen nu voor de gehele VA 2022 een invorderingspauze aangeboden. Dit betekent dat wanneer zij de VA 2022 nog niet willen betalen er geen (dwang)invorderingsmaatregelen worden genomen. Toegezegd is dat deze groep per brief geïnformeerd zal worden over de manier waarop wordt omgegaan met de invorderingsrente.

Beslispunt:

Bij deze willen wij u voorleggen hoe u om wilt gaan met invorderingsrente. Hierbij heeft u drie opties: (a) geen invorderingsrente te rekenen voor belanghebbenden met een box 3-inkomen, (b) geen invorderingsrente te rekenen bij alle VA 2022 (IB en VPB) of (c) bij overschrijding van de laatste betaaltermijn wél invorderingsrente in rekening te brengen. Wij adviseren u akkoord te gaan met optie A.

Een beslissing is nodig op uiterlijk maandagochtend 21 maart, om deze tijdig in brieven aan belanghebbenden te kunnen verwerken. Omdat er tijd zit tussen opstellen en verzenden van massale brieven, kunt u voorafgaand aan de verzending de Kamer informeren.

17.03.2022
Vanaf A
onthouden
Mde

Kern

- U heeft op 23 februari jl. besloten om de invordering voor de niet betaalde termijnen van de VA 2022 in geval van een belang in box 3 te pauzeren totdat het herstel via de definitieve aanslag (DA) in 2023 heeft plaatsgevonden. //
- De gedachte achter deze pauze is een oplossing bieden voor mensen die ontstemd zijn over de VA 2022 waarbij géén rekening is gehouden met het box 3-arrest en daarom niet willen betalen. De pauze draagt eraan bij dat druk op de BelastingTelefoon en reputatieschade voor de Belastingdienst en het Rijk wordt beperkt. //
- Inmiddels is duidelijk geworden dat 80% van de belanghebbenden hun VA 2022 volledig hebben voldaan of de Belastingdienst hebben gemachtigd om de termijn te incasseren. //

- Beoogd is bij DA 2022 een aanslag met het correcte bedrag (conform arrest HR) op te leggen.
- Op grond van de huidige wetgeving is vanaf 1 januari 2023 invorderingsrente verschuldigd totdat het uiteindelijk verschuldigde bedrag is betaald. De DA 2022 zal pas later in 2023 worden opgelegd.
- Er wordt geen invorderingsrente in rekening gebracht voor zover de VA 2022 wordt verrekend met de DA 2022. Dit betekent dat invorderingsrente alleen in rekening wordt gebracht over de op de VA te laat betaalde belasting waarvan achteraf, bij de DA, ook is gebleken dat deze daadwerkelijk verschuldigd is.
- Zonder maatregelen kunnen er dus kosten zijn verbonden aan het gebruik van de invorderingspauze. Dit is lastig uitlegbaar en kan weerstand oproepen bij belanghebbenden.

→

- Vanuit het doel van de invorderingspauze en met inachtneming van de menselijke maat ligt het in de rede om tijdens de gehele pauzering geen invorderingsrente te rekenen over de niet betaalde VA 2022 met een box 3 belang.
- Juridische interventie is geboden indien u de Belastingdienst coulant wilt laten omgaan met belanghebbenden die in 2023 hun VA 2022 niet (volledig) willen betalen. Dit vereist een wetswijziging.
- De pauzering van de VA 2022 met box-3 inkomen kan niet worden beperkt tot uitsluitend het box 3-inkomen. Dit betekent dat wanneer de invordering wordt gepauzeerd voor belanghebbenden met een box 3-inkomen de pauzering ook zal gelden voor het eventueel box 1- en/of box 2-inkomen bij deze belanghebbenden.
- Het niet rekenen van invorderingsrente is slechts te rechtvaardigen voor het box 3-inkomen in de VA 2022. Dit omdat nu niet bekend is op welke wijze wordt omgegaan met het box 3-arrest. Hierdoor kan de VA 2022 op dit moment niet juist worden geschat.
- Nu er géén knip mogelijk is bij de VA zou een besluit om geen invorderingsrente te rekenen niet beperkt kunnen blijven tot het box 3-inkomen maar ook geldt voor eventueel box 1- en/of box 2-inkomen.
- Hierdoor zal het niet rekenen van invorderingsrente resulteren in een ongelijke behandeling tussen IB-ondernemers en de VPB-ondernemers en belanghebbenden met een VA 2022 zonder box 3-inkomen ten opzichte van belanghebbenden met box 3-inkomen. Met name nu er ook een pauzering plaatsvindt voor het box 1- en/of box 2-inkomen waarbij géén invorderingsrente in rekening wordt gebracht.
- Deze ongelijkheid doet zich overigens ook voor tussen belanghebbenden die geen VA krijgen en diegenen die wel een VA krijgen. Belanghebbenden die om welke reden dan ook geen VA krijgen, worden nooit met invorderingsrente geconfronteerd die voortvloeit uit de verschuldigdheid van een VA.
- Deze ongelijkheid doet zich overigens niet voor wanneer u besluit om bij alle VA 2022 (IB en VPB) geen invorderingsrente in rekening te brengen. Dit heeft wel grotere budgettaire effecten en er is nu nog geen inschatting van de uitvoerbaarheid van die variant. Voorts wordt er op gewezen dat hiermee een prikkel wordt weggehaald om de VA VPB tijdig te voldoen.
- Verder valt niet uit te sluiten dat belastingplichtigen ook bij andere heffingen zullen stellen dat geen invorderingsrente mag worden gerekend.
- Vergelijkbaar met de VA 2022 is de situatie bij een bezwaar/beroep tegen een belastingaanslag waarbij belanghebbende stelt dat de belastingaanslag niet voor het juiste bedrag is vastgesteld. In deze gevallen wordt uitstel verleend voor het bestreden deel van de aanslag. Wanneer belanghebbende ervoor kiest om dit uitstel te genieten maar het

→

- bezwaar/beroep uiteindelijk (deels) ongegrond is, zal er over het nog verschuldigde bedrag invorderingsrente in rekening worden gebracht.
- Bij een gedeeltelijke ongegrondverklaring is de belastingaanslag ook (deels) onjuist vastgesteld en daarmee vergelijkbaar met de huidige VA 2022 met een box 3-inkomen.

Toelichting

Deze toelichting kent drie onderdelen:

1. Beleidsinhoudelijke aspecten en afwegingen.
2. Impact op de uitvoering.
3. Budgettaire aspecten.

1. Beleidsinhoudelijke aspecten en afwegingen

Pausering van de invordering

- In de brief van 28 februari 2022 is aangekondigd dat de invorderingspauze wordt beëindigd voor belanghebbenden die geen inkomen uit box 3 hebben. Dit zullen burgers betreffen met een VA 2022 met uitsluitend box 1- en/of box 2-inkomen.
- De pausering blijft voor belanghebbenden met een box 3-inkomen. Bij een deel van deze belanghebbenden is er in de VA 2022 ook inkomen uit box 1 en/of box 2 opgenomen.
- Nu er géén rekening is gehouden met het box 3-arrest is het te rechtvaardigen dat voor het box 3-inkomen de invordering wordt gepauzeerd. De heffing bij box 1 en box 2 is echter gebaseerd op beschikbare historische gegevens. Deze zijn vaak wél juist geschat.
- Het is echter technische niet mogelijk om de pausering te beperken tot uitsluitend het box 3-inkomen. De inspecteur levert de gegevens van de VA in zijn geheel aan bij de ontvanger. Derhalve gaat de ontvanger bij de invordering van de belastingaanslag uit van gehele bedrag van de VA. Dit kan niet op korte termijn worden gewijzigd.

Limitering van de pausering

- In de brief van 28 februari 2022 is de invorderingspauze bij de VA 2022 voor belanghebbenden met inkomen uit box 3 niet gelimiteerd.
- Het is passend om de invorderingspauze te begrenzen tot het moment waarop inkomen uit box 3 correct is vastgesteld. Dit tot het moment dat een nieuwe VA 2022 of de definitieve aanslag is bekendgemaakt en invorderbaar is.

Invorderingsrente

- De wet schrijft voor dat bij overschrijding van de voor de belastingaanslag geldende enige of laatste betalingstermijn invorderingsrente in rekening wordt gebracht.
- Invorderingsrente wordt echter niet in rekening gebracht wanneer de belastingaanslag wordt verrekend met een belastingaanslag die op dezelfde belasting en hetzelfde tijdvak betrekking heeft.
- Dit betekent dat wanneer de VA 2022 volledig wordt verrekend met definitieve aanslag 2022 (DA 2022) de Belastingdienst aan een belanghebbende geen invorderingsrente in rekening brengt.

- Dit betekent dat er enkel invorderingsrente in rekening wordt gebracht over het deel waarvan achteraf, bij de DA is gebleken, dat deze ook daadwerkelijk verschuldigd is.
- Bij diegene waarbij invorderingsrente in rekening wordt gebracht wordt deze gerekend vanaf de laatste betalingstermijn. De overschrijding van de betalingstermijn zal veelal in december 2022 plaatsvinden. Invorderingsrente wordt vervolgens gerekend tot de dag voorafgaand aan die van de betaling.
- Wanneer het wenselijk wordt geacht om geen invorderingsrente in rekening te brengen kan dit uitsluitend bij wet worden geregeld.
- Het niet rekenen van invorderingsrente is echter slechts te rechtvaardigen voor het box 3-inkomen in de VA 2022. Nu nog niet bekend is op welke wijze wordt omgegaan met het box 3-arrest kan een belanghebbenden zijn VA 2022 hier niet mee in overeenstemming brengen.
- Belanghebbenden kunnen, wanneer er vóór december 2022 duidelijkheid bestaat over de wijze van heffing over het box 3-inkomen, hun VA 2022 hiermee in overeenstemming kunnen brengen. Wanneer de gecorrigeerde VA 2022 voor de laatste betaaltermijn wordt voldaan wordt er geen invorderingsrente gerekend.
- Nu er géén knip mogelijk is bij de VA zou een besluit om geen invorderingsrente te rekenen niet beperkt blijven tot het box 3-inkomen maar ook gelden voor eventueel box 1- en/of box 2-inkomen.
- Dit heeft tot gevolg dat het niet rekenen van invorderingsrente bij belanghebbenden waarbij de invordering is gepauzeerd zal resulteren in een ongelijke behandeling tussen belanghebbenden zonder box 3-inkomen (bijvoorbeeld alleen box 1-inkomen) ten opzichte van belanghebbenden met box 3-inkomen.
- Verder zal het niet rekenen van invorderingsrente voor de gehele VA 2022 ook resulteren in een bevoordeling van een IB-ondernemer ten opzichte van een VPB-ondernemer. Dit kan leiden tot (rechts)vragen over de ongelijke behandeling van de VPB-ondernemer.
- Deze ongelijke behandeling zal overigens niet plaatsvinden wanneer besloten wordt om bij alle VA 2022 (VPB en IB) geen invorderingsrente in rekening te brengen.
- Een VA is altijd gebaseerd op een schatting. Wanneer de VA 2022 te hoog is vastgesteld wordt dit later door middel van de DA 2022 hersteld. Belanghebbenden ondervinden dus geen nadeel wanneer zij de VA 2022 betalen.
- Belanghebbenden hebben naar aanleiding van de brief van 28 februari 2022 de keuze om gebruik te maken van de pauzering of de VA 2022 te voldoen. Ruim 80% van de VA 2022 wordt gewoon voldaan. Dit betreft een combinatie van belanghebbenden die de VA 2022 in één keer heeft voldaan of die de Belastingdienst gemachtigd hebben de termijnen te incasseren.
- Vergelijkbaar met de VA 2022 is de situatie van een bezwaar/beroep tegen een belastingaanslag waarbij belanghebbende stelt dat belastingaanslag niet voor het juiste bedrag is vastgesteld. In deze gevallen wordt veelal uitstel verleend voor het bestreden deel van de aanslag.

- Belanghebbenden kunnen in deze gevallen er voor kiezen om de aanslag wél te voldoen. Wanneer belanghebbenden er echter voor kiezen om dit uitstel te genieten maar het bezwaar/beroep wordt later (deels) ongegrond is zal er over het nog verschuldigde bedrag invorderingsrente in rekening worden gebracht.
- Bij een gedeeltelijke ongegrondverklaring is de belastingaanslag ook (deels) onjuist vastgesteld en daarmee vergelijkbaar met de huidige VA 2022 met een box 3-inkomen.
- Bij een bezwaar/beroep bestaat er veelal ook onzekerheid over de uitkomst en over het deel wat door belanghebbenden moet worden voldaan.
- Bovenstaande maakt dat het verdedigbaar is om wel invorderingsrente in rekening te brengen.

2. Impact op de uitvoering

- Wanneer de pauzering van de invordering wordt beëindigd, bijvoorbeeld omdat box 3-inkomen in de definitieve aanslag is gecorrigeerd, zal in het geval dat bij de VA 2022 nog een te betalen bedrag resteert rente worden gerekend vanaf het verstrijken van de enige of laatste betaaltermijn.
- In de regel zal dit – op grond van huidige regelgeving – vanaf 1 januari 2023 zijn tot de dag voorafgaand waarop de betaling van de belanghebbenden is ontvangen.
- Op 1 januari 2023 bedraagt het rentepercentage 2%. Deze wordt op 1 juli 2023 verhoogd naar 3% en zal vanaf 1 januari 2024 weer 4% bedragen.
- Echter, om belanghebbenden en de uitvoering te ontlasten zou het de voorkeur hebben om geen invorderingsrente te rekenen totdat de heffing over het box 3-inkomen correct is vastgesteld. Dit kan helpen bij het voorkomen van vragen en klachten.
- Hiermee wordt een oplossing geboden voor mensen die ontstemd zijn over de VA 2022 waarbij geen rekening is gehouden met het box 3-arrest. Dit zal verder reputatieschade voor de Belastingdienst en het Rijk beperken.
- Hiermee worden belanghebbenden met een box-3 inkomen die de VA 2022 (deels) niet betalen zo veel mogelijk tegemoetgekomen.
- Uitvoeringstechnisch zijn er slechts twee mogelijkheden: (a) hetzelfde rentepercentage hanteren als bij andere belastingschulden of (b) helemaal géén invorderingsrente rekenen.
- De variant 'pauzeren invorderingsrente gehele VA IB én Vpb heeft uitvoeringstechnisch niet de voorkeur.
- Reden daarvoor is dat pauzeren een afwijking is van het massale proces. Er worden telkens nieuwe aanslagen opgelegd. Dit moet steeds handmatig en op het juiste moment worden uitgevoerd. Dit gebeurt in een verouderd systeem (legacy). Dit brengt risico's met zich mee op onvoorziene neveneffecten. Daarom is het wenselijk de groep waarvoor dit gedaan wordt zo klein mogelijk te houden.

3. Budgettaire aspecten

- Wanneer geen invorderingsrente wordt gerekend voor heel de VA 2022 voor belanghebbenden met een box 3-inkomen hebben, zal dat een